

Utassy József

LABIRINTUS

Én Ariadném,
úrnóm,
szerelmem:

elfogynak lassan az ifjak,
lányok.

Megyek a Minotaurosz ellen,
megölöm még ma,
ha rátalálok.

Zeuszra mondom,
nem remeg térdem!

Hited fonala
ad erőt, reményt:

vársz a labirintus előtt
fényben,

és nézzük egymást hosszan,
te meg én.

Szabó Magda

AZ ÖZVEGYEK EBÉDJE

Az intézmény fogalma anyámtól származott, aki elképzelhetetlennek tartotta, hogy meg ne ossza a gyermektelen, férj nélkül magára maradt rokonnal vagy barátal az ünnep örömét. A részben kenyérrel, részben ostyával áldozó családtagoknak, jó embereknek kijárt a jelzés, mégiscsak tartoznak valakihez, anyám gyerekkori árvaságában megtanulta, milyen az egy szál lét emberi háttér nélkül. A hideglelés rémület, a gyanú, hogy bárki életében adódhat olyan helyzet, amikor tudomásul kell vennie, egészen magára maradt, és nincs mellette a megterítésre is méltatlanná vált asztalnál csak egy sor emlék, egyébként nekem is legkorábbi eszmélésem egyik rémképe volt. Én

Orwell uniformizált, masszává gyalázott világképét az ellenkező szögletből szemlélve rettegtem át, egyszer anyám nyakát karolva minden indokolható előzmény nélkül elkezdtem zokogni, mert az jutott eszembe, mindaz, ami most körülvesz, esetleg elvész, családom eltűnik, magam maradok, és soha többé nem leszek fontos senkinek. Meglepően sok mindent megéreztem későbbi életem alakulásából, olykor, mint a horizont a közeledő viharkor, felém villant, persze álarcban, a jövődő, az egymással társult rémület és eufória jege-tüze megcsapta érzékeny bőrömet. Különböztetve amitől gyerekként iszonyodtam, mind megvalósult, mint ahogy a múltó évek során csontosultak majd nem groteszkül valószínűtlen elképzeléseim is, persze tótágast állva, egyazon pillanatban megadva és elvéve valamit. Egyértelműnek csak az iszony bizonyult, az öröm sose volt olyan hibátlanul komponált, mint a rettenet. Egyébként nem megvalósult rémképeimről és terveimről akarok beszélni, hanem az özvegyek ebédjéről.

Rengeteg özvegyünk volt, a *Régimódi történet* Gizelláját, anyám nagynénjét egyszerűen megörököltük férje halála után, de patronáltuk Gizella egész baráti körét is. A magányos vénasszonyok nem tudtak mit kezdeni magukkal özvegyé válásuk pillanatától, pótcselekvéseik csak órákra segítettek rajtuk, ember kellett volna a közelükbe, állandó társ vagy társaság. Ember és társadalmi háttér már gyerekkoromban is nehezen került, Trianon megváltoztatta a társadalmi struktúrát és a gazdasági lehetőségeket. Aki társalkodónőnek megfelelt volna, pironkodva bár, de pénzért vállalt ilyen jellegű teendőket, ha meg nevelőnőnek, a háziasszony jobbkezeének szegődött el, nem jutott ideje a keserveket pásztorolni, a húszas évek gondjai között nem vállalhattak csak úgy, irgalomból ingyenmunkát. A kegyes jóindulat unszoló erejét sajnálatos módon gátolta a tény, hogy a magukra maradt hölgyek nem voltak kívánatos társak, nem tudtak mit kezdeni hirtelen céltalanná torzult életükkel, csak hitvesnek és háziasszonynak képezték őket hajdanán, s tanácstalanul élték át: amit tudnak, nem elegendő az élethez segítség nélkül. De hát mihez értettek szegények? Tudtak ügyesen porcelánra vagy vászonra festeni, virágmintával ékszerartóvá dekorálni kiürült tégelyeket, kecses bonbonnière-ré álcázni hajdan olyan udvariatlan célokot szolgáló fémdobozt, mint a hashajtós kerek bádogskatulya. Kis kollekcióikból el-eladtak olykor valamit, horgolt szatyrot, gyönggyel beszótt kiürült, rumtartónak használható sóborszeszes üveget, de általában inkább honorárium gyanánt osztották ennek-annak művészetük kincseit, nem volt Debrecenben társaságbeli ember otthona valamelyik özvegy ajándék dísz tárgya nélkül. Dolgoztak csendesen, szinte mindig egyedül, az Arany Órnyal patika gazdája meg Buttra doktor szállították számukra a nyersanyagot – a felesleges, kiürült dobozokat – a patikából és az orvosi rendelőből.

Az özvegyek egyendilettantizmusa ellenére kinek-kinek megvolt a művészi témaköre, voltak virágspecialisták, cica-, kutya- és szende pillantású erdei állat szakemberek. Aki valahová belépett, és a gyámoltalan magány vagy elsődleges szegénység álcázta dísz tárgyak valamelyikét felfedezte, tudta, melyik özvegy igazolta vissza a háziak valami nemes tétét, szíves segítségét.

Gyerek voltam, tehát irgalmatlan és vak a realitásra, csak annyit értettem az özvegyek életéből, hogy illetlen módon többletterhelést rónak ránk, múzeumra emlékeztető, agyonzsúfolt szobáik levendulát és naftalint párologtató levegője undorított, de-hogy fogtam fel küzdelmükben a naív hőstett pátoszát, vagy láttam meg az egészen egyedül töltött ünnepek kísértően mély kútjait, amelyekbe olyan egyszerűen lehetett volna örökre alámerülni. Csak azt éreztem, olyanra kényszerítenek az özvegyek rendszeres látogatásával, ami ellenemre van, s ami megzavarja nem is a pihenő-, de állan-

dóan képtelen történetek írásával töltött értékes munkaidőmet. Én minden magányos embert kerültem volna, ha szabadon rendelkezem magammal, de anyám kitalálta az özvegyeket ünnepen ellátó ebédakciót, s indulhattam az ételhordóval. Minden, a nemes ügyben részt vállaló familiának megvolt a pártfogoltja, mi megkaptuk Mihályom özvegyét.

Az öregasszonyt én neveztem el így, mert szinte minden mondatába beleszótta volt férje nevét. Mihályom élőbb volt, mint bármikor, az özvegy otthonában minden falról a belépőt nézte, kalapját sem vették le holta után a szarvasagancs fogasról – Mihályom hajdani zsákmánya volt a hasznos, halálában is szolgáló egykori állat –, a halott botja is sétára készen állt az esernyőtartóban. A belépőre mint zuhatag omlott az emlék, sosem hallott események és ismeretlen nevek kavargásában. Mihályom özvegye biztos kézzel vezette a botladozót. Nyáron azért utáltam ételt hurcolni neki, mert a millió szép virág és illat között olyan volt a lakása, mint a kriptá, télen meg jött a cseréljünk lábbelit szertartás, Mihályom özvegye rettegett a hótól, én megőrültem tőle, hóban barangolni majdnem olyan jó volt, mint az alkotás. Sosem volt alkalmam elsietni a látogatást, mert apám elkísért. Mihályom özvegye szemérmes koldus volt, apám statisztált a produkciónál: nem ételt hoztunk, hanem anyám tanácsot kér, ilyen volt-e a nagyanyja házában – mondjuk – a serpenyős rostélyos. Mihályom özvegye tudta, hogy hazudunk, de illendő formában tettük, hát elfogadta az alamizsnát. Anyámat még csak értettem, miért teszi, apámnál nem. Meg kellett halnia, s nekem a temetésén átélnem, ahol a polgármester is ott áll a ravatalozóban meg a sarki újságárus fiú is, hogy egyszerűen jó és irgalmas szívű ember volt, tisztos, nemes, olyan természetesen adakozó, mint a szentek. Én önző voltam, fukar, ingerült, nekem minden ünnep kellett volna, minden vasárnap, a templom, az istentisztelet utáni cserkészfoglalkozás, az azt követő szakácstanfolyam úgyszólván félbemetszette a számomra legdrágább időt, amelyben képtelen írásműveimet gyártottam. Strausz Pubi kórházba kerülésének napján is a szokott fegyelmezett dühvel kocogtam az ételhordóval, előre iszonyodva, Mihályom özvegye otthonába, töprengtem, mi az isten csudájának kell ezt az akciót ismét meg ismét végigélnem, ettől a bácsi nem támad fel, de Mihályom özvegye, ha bánatosabb a szokottnál, vigaszul megcsörgeti a saját örömeire készített bonbonnière-t a három rozsmárcú, lomb mögül leső őzzel, amelyben a megboldogult megmaradt fogait őrzi. Mihályom özvegye szipog, apám méltatja Mihályom soha nem halványuló érdemeit, a rémes csontmaradványok csengenek.

A gyermek tud gyűlölni, nagyon is tud, én Mihályom özvegyét együtt gyűlöltem a gusztustalan maradványokkal, amelyek közül olykor-olykor egyet ki is emelt és felénk villantott. „Mint az elefántcsont” – rebegte az özvegy. Nem szólhattam, csak elnéztem Mihályom odvas zápfoga mellett, bár nemigen volt abban a lakásban harmonikus néznivaló, mint egy gyászra berendezett színpadon, ültünk Mihályom élete egyetlen irreális díszletében.

Amit elmondok, télen történt, karácsony másodnapján. Szokott morcoságommal ballagtam apám mellett, s hangulatom bosszúsabbá vált, mikor Mihályom özvegye utacája sarkán megpillantottam az erősen iparkodó Buttra doktor közismert zöld kabátját, vadászkalapját, amelyen megült a hó. Köröttem prüszköltek, köhögtek a járóke-lők, influenzajárvány volt, én már rég átvészelttem. Még ez is – gondoltam –, Buttra doktor, Mihályom özvegye nyilván nem lesz egyedül, jó kis napom van, holtbiztos az özvegyhez jön. Buttra doktor nagyszerű orvos volt, az egész város szerette, voltaképpen én is, bár erős, kemény ujjai mindig fájdalmat okoztak sovány testemen vizsgálat

közben; saját készítésű gyögylabdacsait viszont utáltam, ezekkel minden gyereket és felnőttet megtömött. Ibolyaillatú mentol – ez úgy volt nála mindig kis díszdobozában, ahogy az olvasója.

Ő is meglátott bennünket, azonnal megállt, mikor elértük, megveregette az arcomat; szerettem volna tudni, mi történnék, ha én is ugyanezt tenném, megpaskolnám az arcát.

– Amálkához? – kérdezte a doktor. – Nagyszerű. Mit hoztatok neki, valami kellemeset, könnyűt? Adél azt mondta, alighanem influenzás, kért, nézzem meg, mi lesz az ebéd.

– Csirkepaprikás – jelentette apám.

– Húsleves jobb lett volna. Nem lesz annak étvágya, innia viszont kellene, méghozzá meleget.

Jó, gondoltam, fuldokolva a dühtől, talán indulok is vissza, főzőn anyám azonnal húslevest, esetleg mákos nyavalyát vagy panírozott fügefrászt. Ha valaha özvegyen maradok, nekem senki se hurcoljon ünnepi ebédet. Hagyjon engem mindenki békén.

Mentünk felfelé a méhviasszal életveszélyessé ápolt fálépcsőkön. A doktor megérdeklődte, tökéletesen rendben vagyok-e, mert a járvány most szövődménnyel jár, morogtam valami érthetlent, apám megnyugtatta, már nyoma sincs a hurutnak sem. „Nyilván a labdacsok – bólogatott Buttra doktor –, azoknál nincs jobb szerem. Attól, hogy élsz és virulsz, még bekaphatsz egyet most is, csak javadra lesz.”

Előrántotta nyitott kabátja alól a zakója zsebében megbújt dobozt – szintén Mihályom özvegye figyelmessége jelét –, melynek fedőlapjára Amálka néni alkotó fantáziája két őzet varázsolt. A szelence egyébként legalább tíz más család szobadisze volt. A dobozból a számba kényszerített labdacs bűdös és illatos volt egyszerre. Mire beértünk a kellemetlen mesék birodalmába – a mauzóleum szót még nem ismertem –, már legyűrtem magamban, csak arra kellett ügyelnem, ha majd elhelyezkedünk, lehetőleg ne kerüljek szembe a Mihályom temetésén kapott koszorúk szalagjaiból összefont lila meg fekete varkocsokkal, amelyek úgy lógtak szerte a falon dekorációképpen, mint az akasztott emberek maradványa a bitón.

Mihályom özvegye rossz bőrben volt. Buttra segített neki, az én kezemből kiragadott ételhordót maga vitte ki a konyhába, engem hátrább parancsolt az asztaltól, beülhettem a hintaszékbe, menjek távol tőlük, vissza ne kapjam a betegséget. Elvonult Amálka nénival a hálószobába, és nyitva hagyott ajtó mellett, ahogy az illem kívánta, megvizsgálta és megköhögötte Mihályom özvegyét, én hintáztam, apám diszkrétan ide-oda tolt a vendégfogadásra kijelölt szalonrész antik asztala lapján sorakozó apró díszeket, amelyek úgy vették körbe a szintén saját készítésű három rozmárcú őz ékesítette díszdobozt, mint a katonák. Apám egy nagy M betűt rakott ki az apró tárgyakból, a Mihályom fogait őrző főkincs elmozdult. Unatkoztam. A vizsgálat tovább tartott, mint hittem, közben a doktor kikiáltott, senki se maradjon ma sokáig, Amálka néni ágyemelegre szorul, délutánra segítséget kell keresni melléje, aki ellátja, én induljak a konyhába, kezdjem el melegíteni a hozott ételt, mert valamit, mielőtt gyógszert adna neki, azonnal ennie kell, nem is reggelizet. Kivonultam a jéghideg konyhába, megmelegítettem a csirkét, a galuskával nem kínlódtam, behajigáltam a szoszba, ha nem tudja megrágni a protézisével, az ő baja.

Buttra doktor utánam jött, mikor Amálka néni visszaöltözött tisztes feketébe, kirántott egy kis abroszt a konyhafiókból, félresöpörte a szalonsztalet díszait, hogy az asztalkendő elférjen, meg egy tányér, és végigvárta, míg Amálka néni sűrű köhögés

közben eszik is pár falatot. Nemigen ment a rágás, a paprikás csirke erős leve nem volt való a duzzadt légutaknak, a galuskát, úgy, ahogy én adagoltam, nem lehetett átharapni.

– Ezen azonnal segíték – mondta Buttra, aki egy apa szeretetével figyelte Mihályom özvegyét, akinek fia lehetett volna –, itt a labdac, vadonatfriss, tegnap gyártottam több adaggal, itt hagyok belőle, amennyit nélkülözni tudok, enyhíti a köhögést. Tessék szépen bevenni, Amálka.

Mihályom özvegye fegyelmezett volt, arca csak a szelíd, állandó bánatot tükrözte, nem az íz- és illategyveleg hatását, amely a száját előntötte. Buttra azt mondta, neki sajnos rövidesen szaladnia kell, Strauszék hívták ki, Pubinak magas a láza, ha Amálka nem volna némileg idősebb a kilencéves Pubinál, vele kezdte volna a napot, de hát Mihályom özvegyét Mihályom helyett is ápolnia kell. Én akkorát rántottam a hintaszéken, hogy majdnem kiestem belőle. Még csak ez hiányzott élménynek. Strausz Pubi is, a doktor is? Sok a kettő. Buttra a konyhában eligazít, milyen ételt kér, melyik napra anyától, aztán megnyugtat, tudja, hogy nekem most úgyis iskolai szünetem kezdődik, tehát ráérek idejárni, hát szíveskedjem naponta ellátni Amálka nénit, mert idős korban nem olyan az influenza, mint mikor az ember még gyerek. Csoda, hogy még el nem kezdte a himnuszt a város nagy ígéretéről, s nem mereng azon, ugyan gyakorol-e betegen is a gyöngyszem, mert annak élete a zene. Hát sose hagy békén az az elviselhetetlen kerub, a világhírű tehetség, a zongorista fenomén, a hülye taknyos, aki mindig úgy kerül víz alá az erdei uszodában, hogy majdnem megfullad, s míg a nőrsz ordítózik a parton, és az anyukáját legyezik, én részvéttel segítségért kiáltok. A zúrvarban senki nem veszi észre Gurigát, a barátomat, akit minden rosszaságba be lehetett programozni, és aki a Pubi ijesztgetésében büntársam volt, mert úgy tudott víz alatt úszni, mint a hal, s ha elkapta, Pubi félig megfúlt már, mire felengedte.

Strausz Pubival együtt jártam zongoraleckékre, ő tehetséges volt, én tehetségtelen, Pubi pódiumra született, én utáltam a zongorát, de még az én ellenséges fülem is hallotta, nem ő játszik, mikor megérinti a billentyűket, hanem egy angyal. Kár, hogy oda-fenn nem akceptálták, vagy talán nagyon is akceptálták ezt a képességét, Pubit, akit a napfénytől is óvtak, és minden izgalomtól és megrázkódtatástól, nem tisztelték az amerikai bombázógépek. Strauszék megszerezték neki a mentességet is, míg minket ide-oda dobált a háború, míg a többi fiút kivitték a frontra, Pubi nem volt katona, aztán egy bomba végzett vele is, családjával is. Ez persze akkor még rémálomnak is irreális lett volna, rengettem magam a hintaszékben, és elképzeltem, amint körötte ugrál a Strausz család, és kínálják zserbóval, mindenféle édességgel, ő meg kottát lapoz, és azt állítja, hallja, amit a nyomorult jelzések mutatnak. Hogy hallaná, hangszer nélkül, a hülye, a hazug.

A doktor bediktált Amálka nénibe még egy rémes labdacot, azután elbúcsúzott, apámat is biztatta, hagyjuk a beteget lefeküdni. A felnőttek már álltak a kis paravánnál, amelyet Mihályom özvegye örvendetes jeleneteket ábrázoló lakkozott tetejű levelezőlapokból állított össze hajdan, amelyek összetartozását angyalfejes, enyves hátú metszetképek biztosították. Ki-ki elmondta az ilyen alkalmakkor elmondandó szöveget, én is gyors gyógyulást kívántam, és ígértem, ha anyám megfőz, naponta szállítom a kosztot. Buttra doktor nem engedte, hogy Amálka néni kikísérje. Már indultunk, amikor észrevette, az asztalon felejtette a labdacos dobozát, arra pedig nagy szüksége van, mert szegény Pubi láza egyre emelkedik, és a köhögés igen megvisel egy ilyen vézna, ideges gyereket.

– Hozd ki, kislányom – utasított apám.

Isten kegyelme akkor még velem volt, a kötelezően lehúzott hócipőmmel bajlód-
tam, hócipőben tilos volt belépni Mihályka özvegyének rezidenciájába.

– Majd én – fordult meg a doktor, már bal kezében a kalapja, rajta a rémes nagy-
kabát, és visszasietett az asztalhoz, ahol a skatulyát felejtette. Gyerekkori látásom még
hibátlan volt, részletmegjegyző memóriám is, Buttra doktor kis szelencéje, amiből
Amálka nénit kínálgatta, közvetlenül Mihályom özvegye saját díszdobozza mellett ma-
radt, a kegytárgyon ott gyászolt a három rozmárcú őz. A Buttra doktorén két őzet
láttam, bizonyos, hogy kettőt. A doktor sietett, azt kapta fel, amelyik közvetlen a szeme
előtt volt. Ha elkárhozom, ez lesz az egyik oka, a hallgatásom. Mert nem kiáltottam
rá, mit csinál, el ne vigye már Amálka néni bonbonnière-jét, mert ha más nyitja ki,
más, mint a sirig-tulajdonos, elájul. Neki *két* rozmárcú őze van, Amálka néni *három*
festett önmagának.

Nem vette észre? Most se? Most se? Dehogyan vette, sietett, mert Strausz Pubi láza
egyre emelkedett, és kellett a torokhűsítő labdacok. Mintaszerűen elköszöntem
mindenkitől, és váratlan derűm a kölcsönös búcsúzások és az utcán való elindulás után
se szűnt, pedig apám szüntelenül korholt, ami nem volt szokása. Alig hallottam, mit
beszél, dehogyan figyeltem a kis értekezést az özvegyesség és magány lélektanáról, saját
értetlenségemről, udvariatlan közönyömről, meg hogy mi illik hozzám, és mi nem
tisztességes emberhez.

Ami történt, az estére már városi közkinccs volt, minden vacsoraasztalnál arról be-
szélt a társaság, hogy kapott idegrohamot Strausz Pubi, az érzékeny, könnyen feliz-
gatható, mikor Buttra doktor megkínálta egy doboz emberi foggal, amiből egyet ud-
variasan be is kapott, csak mikor felfogta, valami mást tart a nyelvén, nem a cukrot,
akkor ájult el undorában, de előtte még telehányta az ágyat, és hosszú ideig szó sem
lehet a gyógyulásáról, nem az influenza miatt, az idegrendszere sérült.

– Jézus, Mária! – mondta anyám –, de hát hogyan történhetett? Azt tudja – fordult
apámhoz –, hogy ezzel szegény Buttrának vége? Strauszék szeme fénye a kislány, itt
nem ismernek tréfát. Akkor már irgalmasabb lett volna, ha valami részeg megöli a
doktor szekerével, akkor dísztemetést kapott volna a várostól.

Apám hallgatott, rágyújtott, megint hallgatott. Nagyon komoly volt, mint akit meg-
rártak az események. Egyszer, amikor megszólalt, azt mondta: nem értem.

– Mit nem ért? – kérdezte anyám. – Talán a szeme romlik, talán nem figyelt, Amálka
dobozai mind egyformák. Megesik az ilyen.

– Amálka dobozai nem egyformák – cáfolta apám. – Amálka bonbonnière-jein két
őz búsul, csak a sajátján három. Olyan ez, mint valami gonosz varázslat.

– Tragédia – sajnálkozott anyám.

– Az – bólintott apám. – Tragédia egy nagyon jó emberrel, aki mindenkinek csak
adott. Az a legborzasztóbb, hogy ott voltunk valamennyien, a kislány még evett is a
dobozból. Nem te keverted el véletlenül a dobozfedőket?

Felháborodottan tiltakoztam, én aztán nem, tudhatja, akkor vagyok boldog, ha
nem kell látnom díszdobozt, utálok a labdacokat.

– És Amálka! – sikoltott fel anyám hirtelen. – Szent Isten, Amálkára nem is gondol-
tam. Mit hallott a városban, mit csináltak Strauszék a fogakkal?

– Hát ez az – felelt apám. – Kidobták a szemétre. Mikor Amálka észrevette, hogy
Mihály fogai eltűntek, összeesett, nem kell főznie, Amálka kórházban van, Buttra
doktor pedig nem maradhat a városban.

Nagy csend maradt a mondat után, aztán anyám szépséges szeme feltündökölt. „Holnap húslevest főzök Amálkának – közölte –, hagymamártást krumplival, és magam viszem ki neki a kórházba. A kislány erre nem alkalmas, amellet, sajnos, nem szereti Amálkát.”

– Vettem észre – sóhajtott apám. – Buttrát se, a boldogtalant. Legalább szánna ezt is, azt is, szegény kisiút is, nem jó, ha a művészt sokk éri. Figyelsz, Magdolna? Három tragédia egy napon. Rémes.

Az asztalterítő selyembojtjait fonogattam figyelemmel és áhítattal. Bólintottam, hogyne figyelnék. Éreztem valami könnyű zavart, mintha némileg, csak egészen picit, de felelős volnék mindenért, és javasoltam valamit.

– Megbolondultál? – kérdezte apám. – Hogy Gizella néninek is vannak eltett fogai Béla bácsi után, és azt vigyük el Amálkának, és mondjuk, hogy Strauszék visszaküldték? Hát mi vagy te, mondd? Csaló? Halottgyalázó? Hamisító?

Most már rá is haragudtam. Ekkora igazságtalanságot! Nem mindegy Mihályom özvegyének, kinek a fogát csörgeti? Nincs ember, aki tudná a különbséget. Fog, az fog. Felálltam, hogy szeretnék fűrödni és lefeküdni.

– Menj a szemem elől! – mondta apám, és erre megálltam menet közben, mert soha életemben nem mondott nekem ilyet. – Nemcsak amiatt, amit mondtál, és nemcsak amiatt, hogy önző vagy, és nem ismeresz irgalmat. Valami más miatt, ami nem tudom, mi. Mit csináltál, Magdolna? Te öltél meg, tettel lehetetlenné valami csak általad ismert, rejtelmes módon egy nagyon jó embert, és tettel esetleg jóvátehetetlenül betegé két másikat.

– Én?

Mint csillag, fénylett a szemem, az ártatlan, jó kislányok pillantásával. Ez a nézés is idegen volt a családnak, sose szoktam úgy nézni, mint a jó kislányok.

– Menj aludni! – mondta apám. – Ha nem tudsz, megérdemelted.

Tudtam. Nem azonnal, de elaludtam, és gondolatok nélkül végigszunnyadtam az éjszakát. Reggel megtudtam, Buttra doktor már el is hagyta a várost, Pubi kórházban van, Amálkához Balog doktor jár. A kosztot anyám vitte el, én írtam *Szibill* című regényemet egy halhatatlan szerelemről.

Rába György

A KEGYELET LÁNYAI

A főútról mellékösvényre térve
öltözve közhírré tett feketébe
arcukon könny barázda mélabú
kezükbén virág ásó koszorú
asszonyok törnek lányok seregestül
bokáig zörgő avaron keresztül
ki dacosan a semmibe mered